

Han håller koll på kraftläget

De som regelbundet läser Energitidningen känner Gunnar Ålfors ganska väl. Den egna krönikan under vinjetten Kraftläget bjuder läsarna på insiktsfulla analyser av landets elförsörjning. För den stora allmänheten däremot är hans kändis-skap mera oregelbundet. Det aktiveras nämligen under perioder av extrem väderlek.

När kylan håller landet i ett järngrepp, som i vintras, och elförsörjningen blir en angelägenhet för gemene man, då går Gunnar Ålfors telefon varm. Ofta är det journalister som vill ställa frågor om samhällets sårbarhet.

– Det är ju roligare för journalisterna när det är lite krisat. Om det är torka, kyla eller översvämning spelar inte så stor roll. Bara det händer något utöver det vanliga, säger han med ett leende.

Offentlig person

Gunnar Ålfors är chef för Elförsörjning inom Vattenfall. Det är förstås en titel som förpliktigar. Eftersom Vattenfall är en stor aktör på energimarknaden ingår det i jobbet att även förklara läget för hela landets energiförsörjning. Och det har

blivit en del offentliga framträdanden under åren.

– Men nu blev det förstås lite extra pådrag eftersom kylan råkade sammanfalla med elmarknadens avreglering.

Ofta får han reda ut missförstånd kring produktionsvillkor, både för journalister och för en allmänhet som inte riktigt minns hur det var sist det var riktigt kallt. Även branschfolk har ibland svårt att hålla isär sammanhangen. När priserna på elbörsen åkte berg- och dalbana i början av året fick han bland annat bemöta norska aktörers beskyllningar att Vattenfall försökte bromsa elproduktionen.

– Ja, jag försökte förklara att det inte alls var så. Vi hade ju en situation i början av året då börspriserna låg mellan 15 och 20 öre/kWh. Vid den prisnivån finns det ingen ägare av ett värmekraftverk, åtminstone inte oljekondens, som vill köra. Det skulle vara som Ebberöds bank. Därför kom det heller inte in någon sådan produktion i systemet.

– När det sedan blev brist på vattenkraft – och det var i ett läge när Vattenfall faktiskt var den enda svenska producenten som bjöd in vattenkraftsbaserad el på börsen – så steg priserna kraftigt, eftersom värmekraftsproduktionen inte riktigt hann med i svängarna.

En annan vanföreställning som Gunnar fick bemöta under vinterns köldperiod var beskyllningarna att Vattenfall "tvingade" företagen att ransonera.

– Det var ett jäkla hallå i pressen för att vi hade bett några av våra kunder med specialavtal att minska sin elkonsumtion. Vad man inte visste var att det är kunderna som själva vill ha den här typen av avtal, som medger att vi kan be dem minska elkonsumtionen i lägen där vi måste producera dyr alternativkraft.

– För denna beredskap har de fått rabatter. Men de måste givetvis inte minska konsumtionen om de inte vill, säger han och tillägger med ett leende att massmedias reaktion var intressant ur en annan aspekt; det fanns nämligen de som trodde att Vattenfall hade "iscensatt det hela" för att visa på behovet av kärnkraft. Så var det alltså inte.

Stor okunskap

Man undrar om han inte mot den här bakgrunden tycker att det finns en ganska utbredd okunskap om hur energisystemet fungerar.

– Jag vet i och för sig inte om man ska förvänta sig att finna någon djupare kunskap om de här sambanden. Det finns

mycket annat i samhället som inte alla känner till hur det fungerar. Men det är klart att man ibland blir förvånad över att de som engagerar sig i debatten om energiförsörjningen inte har bättre på fötterna.

Med förvåning har Gunnar Ålfors också iakttagit hur många svenska aktörer rusat hals över huvud in på den nya elbörsen, utan att först analysera riskerna. Han ställde sig exempelvis mycket undrande, säger han, inför det faktum att så många i slutet av 1995 trodde att det fanns oändliga mängder billig el att hämta i Norge.

– Tittar man på kraftbalansen i Norge och hur mycket de genomsnittligt kan producera i vattenkraft per år och sedan jämför detta med hur mycket el som sålts, så ser man att det normalt inte finns något överskott att sälja i Norge. Misstaget som många gjorde var att titta på de aktuella börspriserna och hur mycket el som fanns att köpa under våta år, säger han.

– Det låter kanske förmälet, men för oss inom Vattenfall har det alltid varit en självklarhet att det är på det här viset, eftersom vi har en så lång erfarenhet av att handla med el över gränserna. Nu får vi se om också elmarknadens nya aktörer i framtiden mera överväger hur de ska balansera risker och lönsamhet.

LARS MAGNELL

Som chef för Elförsörjning inom Vattenfall får Gunnar Ålfors räkna med ett oregelbundet kändis-skap – när det är kris rycker han ut för att förklara sammanhangen.

NAMN: Gunnar Ålfors.
FÖDD: 1943.
UTBILDNING: Civilingenjör.
KARRIÄR: Kom direkt till Vattenfall efter studierna på KTH 1969. Har haft olika tjänster inom Kraftkontroll, chefsposter sedan 20 år. För närvarande chef för Vattenfall Elförsörjning/Trading.
FAMILJ: Fru Ann.
BOR: Villa i Vinsta i nordvästra Stockholm.
FRITID: Skönlitteratur, huset hemma och på landet.
SENAST LÄSTA BOK: "Fröken Smillas känsla för snö".
BIL: Volvo 850.